

Бюджетування як інструмент управління фінансовим результатом діяльності підприємства

Лелюк Н. Є., к. е. н., доц., Казакова К. М., магістр, Харківський національний університет міського господарства

Останнім часом разом з терміном планування часто вживаються терміни «бюджетування» та «бюджетне управління», які в першу чергу мають на увазі технології ефективного фінансово-господарського планування і управління на підприємстві. Мета цих технологій - збільшення вартості підприємства і отримання інформації про те, наскільки близько можливості організації співпадають з її стратегічними цілями. Впровадження бюджетного управління на підприємстві пов'язане з певними методологічними труднощами, що полягають в організації вірної послідовності дій від визначення фінансової і бюджетної структури підприємства до автоматизації бюджетного процесу.

У наукових теоріях не існує однозначного підходу до процесу бюджетування на підприємствах. Неефективність управління знаходить своє відображення у фінансових результатах діяльності підприємства, покращення даних показників є найважливішим питанням для системи управління. На багатьох українських підприємствах сьогодні відсутня ефективна система управління, що підтверджує їх економічний стан та рівень показників їх діяльності. Зміна принципів управління в останні роки обумовила актуальність проблеми розвитку бюджетування в Україні. З'явилась необхідність створення адаптованих до вітчизняних умов принципів бюджетування підприємства.

Питанням бюджетування фінансово-господарської діяльності приділено увагу багатьох авторів, як практиків, так і теоретиків фінансового менеджменту. Ця тема висвітлюється в працях зарубіжних та українських авторів. оскільки комплексне фінансове планування дозволяє підприємствам «вижити» в сучасних жорстких умовах ринкових відносин.

Однією з головних функцій управління підприємством є планування його діяльності з наступним контролем за реалізацією прийнятих планів. Оперативне планування роботи підприємства і подальший контроль виконання планових завдань неможливі без формування бюджету, як основного інструменту гнучкого керування, що забезпечує вище керівництво точною, повною і своєчасною інформацією про реалізації заходів по досягненню цілей розвитку господарюючого суб'єкта.

Для сучасного підприємства бюджетування – це система узгодженого управління окремими його підрозділами на основі систематичної обробки економічної інформації в умовах динамічного розвитку бізнесу. При цьому основне завдання бюджетування полягає в підвищенні ефективності роботи господарюючого суб'єкта на підставі цільової орієнтації та координації всіх подій, що охоплюють зміни господарських коштів підприємства і їх джерел, виявлення ризиків і зниження їх рівня, а також підвищення гнучкості у функціонуванні економічного суб'єкта.

Накопичений світовий досвід свідчить, що бюджетування дозволяє з нових позицій ставиться до планування в цілому і є основою системи управління. Також всі управлінські рішення, що так чи інакше стосуються доходів, витрат і грошових потоків, співвідносяться з бюджетом і оцінюються відповідно до нього.

Основною метою бюджетування є підвищення ефективності функціонування підприємства та його кінцевих результатів через посилення функцій планування і контролю.

Щоб механізм бюджетного управління ефективно функціонував, ним необхідно управляти, що потребує відповідного підвищення рівня управлінської культури керівників і персоналу.

Таким чином, роль бюджетування в діяльності підприємства полягає у тому, що воно сприяє росту ефективності використання ресурсів і витрат. Впровадження бюджетування є першочерговим для вітчизняних підприємств, оскільки ефективність їх діяльності знаходиться на дуже низькому рівні.